

— Σε ποιά περιοδικά συνεργάζοσαστε ;
 — Στην «Τέχνη», στο «Λόγιστο», στα «Παναθηναϊκά», στο «Περιοδικό μας» και στον «Καλλιτέχνη» του Βόλου. Πήγαυα ταχτικά και στο σπίτι του Παλαμά.

— Τόν Παπαδιαμάντη, πού τού γράφατε και ποιήμα, τόν εγνωρίζατε ;

— Πολύ μάλιστα. Τόν έβλεπα στά γραφεία τής «Ακροπόλεως», όπου έκανε μεταφράσεις, και στη Δεξαμενή. Έκει κρατούσε κάποτε και σημειώσεις γιά τά διηγήματά του. Κατεβαίναυε μαζί και στά ύπόγειυ, όπου έτρωγε και πρό πάντων έπαιε.

— Τι παρουσιαστικό είχε ;
 — Έλεεινά. Έμοιαζε μ' αλήτη. Έπί πλέον ήταν άκονώνητος και ιδιότροπος. Μιά φορά έμαθε πώς πήγαιναν επίτηδες στον Άγιο Έλμοσαίο, όπου έφειλνε, γιά να τόν άκούσουν, και θύμωσε πολύ. Ήταν άνθρωπος άληθινά θρησικός, τά πιστεύε αϊτά.

— Πατρίδα σας εινε ή Χίος ;
 — Ναι. Γεννήθηκα εκεί στά 1879 και οι γονείς μου έφυγαν από νωρίς, όταν έγινε, θωροφ, κάποιος σεισμός. Πήγαυε και στη Σύρα και καταλήξαυε στην Άθήνα, όπου τελείωσα τού γυμνάσιου και ύστερα ρεμπέλευε ως φοιτητής.

— Αγαπάτε τά βιβλία ;
 — Άλλοτε ήμουν βιβλιοφάγος. Τους άρχαίους τους άκατάληπτα όταν... βγήκα άπ' τού γυμνάσιου. Μελέτησα άρχαιολογία άπ' αυτούς. Έβγα πολλά βιβλία τότε. Άλλά τά μισά μου τά πήραν και τ' άλλα μισά τάκλεισα σ' ένα μπαούλο και μένον.

— Σάς τά πήραν, είπατε ; Ποιοί ;
 — Οί... φίλοι !

— Παρακολουθείτε τήν παραγωγή τών νεοτέρων ;
 — Όσο μπορώ. Βλέπω ότι μου στέλνουν. Άπ' όπους έγραψαν τελευταία ποιήματα ξεχωρίζω τόν Καρυωτάκη και σέ κάμποσα τήν Πολυδούρη.

— Νομίζετε πώς οι νέοι μπορούν νά συνεργηθούν με τους παλαιούς στην ποίηση ;
 — Δέν ξέρω. Πρέπει να σκεφτή κανείς πολύ γιά ν' άπαντήση σ' αυτά τά ζητήματα.

— Η καθαρειδίωσα πού εισάγουν μαρικοί άπ' τους νέους σιά ποιήματά τους, πώς σας φαίνεται ;
 — Δέν τήν άποδοκιμάζω, άρκεί να μπεινη έχει πού χρειάζεταιται.

— Πεζά διαβάζετε ;
 — Άκούσα πολύ καλά λόγια γιά τού βιβλίου του Μυροθήλη, αλλά δέν τού διάβασα άκόμα. Όα τού δα.

— Θα σας ρωτήσω και γιά ένα... έπαγγελματικό μυστικό, άν έπαρέχετε. Τά ποιήματά σας πώς τά συνθέτετε, τί μέθοδο άκολουθείτε στη σύνθεσή τους ;

— Μά ξέρω κ' έγώ ! Νά, τά περισσότερα τά κάνω στο δρόμο. Άλλά μωβόχοντα δόλιχά, άλλα κομματιαστά.

— Θα ειδώσετε νέα συλλογή ;
 — Έτσι σκοπεύω. Άλλά εινε αυτό ή κρίση, βλέπετε. Όταν ό Ζηράκης μου τάπασε τού πρώτου βιβλίου και τόβιαυε τριάντα δραχμές, μου φάνηκε άρκάβα. Που νά δώση ό άλλος τριάντα δραχμές στη σημερινή περίοδου γιά ποιήματα !

— Θα ήθελα να μάθω άν έχετε ό ίδιος ώρισμένες προτιμήσεις στα ποιήματά σας.
 — Τι να σας πώ... Μου φαίνεται πώς ό τεχνίτης, όταν δώση ένα έργο, άποξενώνεται άπ' αυτό. Άποβλέπει να δημιουργήση κάτι νέο.

Συγκρίνωμα να φύγω :
 — Κύριε Πορφύρα, σάς ευχαριστώ γιά όσα μου είπατε. Τώρα θα μου δώσετε τήν άδεια και να... τά γράψω.

Ό ποιητής θέλει να φέρη αντίρρηση, αλλά είνω βέβαιος πώς θα ύποχωρήση.

— Νά τά γράψετε ; μου λέει. Μά έμεις τάπαμε έτσι, όχι γιά να γραφοίτην. Έπειτα τί ενδιαφέρο μπορούν ναχουν αυτά γιά τους άλλους ;

— Που ξέρετε ! Η μόνη δυσκολία εινε πού δέν κράτησα σημειώσεις. Άλλά δέν περάζει. Θα προσπαθήσω να τά θυμηθώ και ποτεύω να τ' άποδώσω πιστά. Τί λέτε ;

— Καλά, καλά !
 — Και μιά παράκληση άκόμα. Θέλω να μου δώση κανένα ανέκδοτο ποιήμα σας γιά τού «Μπουκέτο».

Νέος διαπραγμός και νέα πάλι ύπόσχεση :
 — Θα κιντάξω στα χαρτιά μου και θα σας στείλω γάτι. Τό «Μπουκέτο» μου εινε πολύ αγαπητό...

Τό μεταστίνην και να γράφη μακρής ευθείας στη γιά κ' ό εϊγώνικος ποιητής τού δνειρού και τής νοσταλγίας μου δίνει τού χέρι του.

Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ

Τούρω διαβήκαν, ή φωτιά, τού αίμα τρέχουν πέρα κ' ή Χίος, τ' όμορφο νησί, μοιάζει με μαύρη ξέρα, ή Χίος με τά ίσασαρά δεντρά της, με τά πλατιά ρομαίνα της, τους λόγγους, τις σαχούλες, πού κάποι—κάποι τού βραδυ χορεύτηρες Χιωτοπούλες καθιρόφτιζε στα γαλιανά νερά της.

Παντού ερημιά. Μά έχει κοντά σε τόχο κατισμένο παιδάκι γαλιανέμιατο, μονάχο καθισμένο έσκυβε τού κεφάλι του θλιμμένω κ' ελεγε γιά μόνο σκέπασμα, γιά μόνο του σπτάτα άσπρης άγρόμπελης κλαδί, καθιόμορο παιδάκι, μέσ' στη σφαγή τήν τόση ξεχασιμένο.

Φτωχό παιδί στο βράχο έχει πού κλαίει παρατημένο, τού γαλιανό ματιά σου γιά νάθω στεγνωμένο, πού μοιάζει τ' σφραγώ και τής θαλάσσης, στη ζαρεφέντα κόρη του πού εινε θυλωμένη γιά να ξενοφθή ή άστραχή κ' ή χάρι του ή χαμένη, και τού χριστό κεφάλι γιά να σιάση.

Τί θές, πεντάμορφο παιδί ; Τί θέλεις από μένα τά δόχρωσά σου τά μαλλιά γιά να τά ιδώ πλεγμένα, στην κατάσταση τήν πλάτη σου άπλωμένα, μαλλιά πού δέν εγνωρίσαν τού ψαλιδιού τού δρόμου και κλαίει δολοφόνουρα στον άωροφ σου άνω σαν τής ιτιάς τά φύλλα τά γυριμένα ;

Ποιά δίνωμα τού πόνου σου τά νέφη να σκορπίση ; Μη θές τού κροίτου τού Ίωάν στις όχθες του π' άνθίζει και με τά γαλιανά σου μάτια μοιάζει ; Μη θές καρπό άπ' τού δεντρί πού τά ουφί χορταίνει κ' άπ' τόν ίσμο του άλογο κανένα δέν μειραίνω έναν αιώνα άδιάκοπα άν καλπάζει ;

Μη θές τού δάσους τ' όμορφο πουλί πού κελαρθεί πού τής φρονέρας τη λαλιά ή γλίνα του περνεί κ' από τού ντέφι άκόμα πού πολύ ήχά ; Τί θέλεις ; τ' άνθος, τόν καρπό ή τού γλυκού πουλάκι ; —Φίλε, μου λέει τού παιδί, τού γαλιανό Έλληνα, μπαρούτα γώ και μπλάξες θέλω μοναχά !

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Εινε αγήη, κ' ή θύρα σου κλειστή, "Ω, ω, καλή μου, ζύτνα κ' εινε ώρα, ή ώρα πού τού ρόδο δ' άνοιχτή, ζύτνα και σύ, πουλί μου, ζύτνα τόρα !

Τρυγόνά μου αγαπημένο, άκούς ; Αϊτός πού σε φωνάζει ειν' τού πουλι σου τού καϊμένο σε τραγουδά, μά και στενάζει.

Στην πόρτα σου δη ή πλάσι σου φωνάζει. «Είμαι τού φως», σου λέει ή αγήη, «Είμαι τραγοφά», τού πουλι σου κράζει, «Είμαι ή αγάπη», ή καρδιά μου σου λαλεί.

"Ω, τρυγόνά λατρεμένο, άκούς ; Αϊτός πού σε φωνάζει τού ταίρι σου εινε τού καϊμένο πού σε ήμνει και δάσχη βγάζει.

Σάν άγγελό ή ψυχή μου σε λατρεύει, μά σαν γυνάικα πάλι σ' αγαπώ. Πλάστη ή ψυχή μου σε γιά να γυροίη κ' έχει ή ματιά σου σένα γιά ποπλό.

"Ω, τρυγόνά αγαπημένο, άκούς ; Αϊτός πού σου λαλεί σ' έχει ταίφωρα μπασιμένω, μά κλαίγει και παραμυλεί.

Μεταφράσεις Β. ΚΟΥΦΑ

ΑΛΓΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

— Ό τεχνίτης δέν πενιάει κ' άν πενιάσει, δέν πεθαίνει.

— Όσπος κάθεται μαργώνει, κ' όποιος περπατεί μαζώνει.

— Ό φίλος σε μιά ώρα άξίζει μιά χώρα.

— Θες να ρίξει πέτρα, τά ύστερνά της μέτρα.

